

NICOLAE-ȘERBAN TANAȘOCA

Filolog și istoric, născut la 03.10.1941, la București, din părinți aromâni, cu o formație în filologie clasică (greacă și latină), Nicolae Șerban Tanașoca a fost unul dintre cei mai distinși specialiști în studii bizantine și balcanologie din România. Cercetător științific și apoi director (între 1997-1999 și din nou începând din 2008 până în prezent) la Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române, el a fost de asemenea conferențiar universitar (bizantinologie, literatură comparată, limbă greacă) la Catedra de limbi clasice a Universității București (1993-1994) și apoi profesor universitar (din 1997) la Catedra de Istoria și Teoria Artei, asociat și la Catedra UNESCO de Studii Aprofundate Sud-Est Europene din cadrul Universității Naționale de Arte București (literatură generală și comparată, clasicism greco-roman, bizantinologie și balcanologie), fiind între 2004-2006 șeful Catedrei de Istoria și Teoria Artei.

Nicolae Tanașoca a contribuit substanțial la editarea izvoarelor bizantine ale istoriei românilor. El a publicat, în volume și periodice științifice și culturale românești și străine, studii, articole, recenzii critice privind cultura clasică greco-romană, literatura bizantină, istoria relațiilor româno-bizantine, istoria romanității balcanice (în special istoria statului Asăneștilor și istoria aromânilor), istoria României moderne, istoria studiilor balcanice. Principalele volume: *Fontes Historiae Daco-Romanae, III. Scriptores Byzantini saec. XI-XIV*, București, 1975 (în colaborare cu Al.Elian) și *IV. Scriptores Byzantini et acta saec. III-XV*, București, 1982 (în colaborare cu H.Mihăescu, T.Teoteoi, R.Lăzărescu); *Literatura Bizanțului, antologie de studii despre literatura bizantină*, București, 1971; *Platon, „Menexenos”*. Introducere, text și traducere, comentarii, București, 2002; *Balcanologi și bizantiniști români*, București, 2002; *Bizanțul și românii. Eseuri, studii, articole*, București, 2003; *Unitate romanică și diversitate balcanică, Contribuții la istoria romanității balcanice*, București, 2004 (în colaborare cu Anca Tanașoca); *Balcanologie și politică în România secolului XX. Victor Papacostea în documente din arhivele Securității și din arhiva personală*, Editura Bibliotecii Metropolitane București, București, 2009; *Creație și tradiție literară bizantină. studii și texte*, București, Editura UNARTE, 2011; *Atitudini, evocări, confesiuni*, (publicistică, volum pregătit pentru tipar). A tradus în românește (din franceză, germană, neogreacă) lucrări științifice importante din domeniul bizantinologiei (Paul Lemerle, *Istoria Bizanțului*), filosofiei (Christos Yannaras, *Heidegger și Areopagitul*) și balcanologiei (Max-Demeter Peyfuss, *Chestiunea aromânească și politica Austro-Ungariei*, Georgios Prevelakis, *Balcanii. Geopolitică și cultură*) și a însoțit de bogate comentarii erudite traduceri din literatura bizantină (Dighenis Akritas, Alexiada Anei Comnena, Cronografia lui Mihail Psellos). A prefațat traduceri din literatura bizantinologică (Hélène Ahrweiller, *Ideologia politică bizantină*, Dimitri Obolensky, *Un Commonwealth medieval: Bizanțul*). A inițiat și redactat, împreună cu E.Stănescu, publicația *Études Byzantines et Postbyzantines*, I, București, 1979, devenită organul Societății Române de Studii Bizantine. A îngrijit ediția română a lucrării lui Christian Cannuyer, *Casele regale și suverane din Europa*, București, 1996, a prefațat și însoțit de comentarii istorice volume de texte ale lui Gh. Tătărescu (*Mărturii pentru istorie*, ediție întocmită de Sanda Tătărescu-Negropontes, București, 1996, *Regimul electoral și parlamentar în România*, București, 2004 – versiunea românească a tezei de doctorat a lui Gh.Tătărescu, Paris, 1912, traducător: Delia Razdolescu – și Take Ionescu (*Amintiri. Discursuri pentru România Mare*, București, 2005). A participat la reuniuni științifice internaționale și a conferențiat pe teme de bizantinologie și balcanologie la București, München (1972), Dubrovnik (1974), Praga (1977), Strasbourg (1979), Viena (1981), Sofia (1985), Paris (1998, 2002), Fribourg (1991), Salonic (1996), Atena (1998, 2007, 2008), Roma și Napoli (2000).

Activitatea sa a fost răsplătită prin premii și distincții, precum: Premiul „Vasile Pârvan” al Academiei Române pe anul 1975 pentru lucrarea *Fontes Historiae Dacoromanae, III* (în colaborare cu Al. Elian), Premiul Fundației „Andrei Șaguna” din Constanța pentru întreaga activitate de cercetare în domeniul istoriei romanității balcanice, Premiul „Nicky Chryssoveloni” al Fundației Magazin Istoric, 2011 pentru volumul *Balcanologie și politică în România secolului XX. Victor*

Papacostea în documente din arhivele Securității și din arhiva personală, Editura Bibliotecii Metropolitane București, București, 2010), Crucea Casei Regale a României.

Membru al unor societăți savante și de cultură, comisii naționale, comitete de redacție a fost Președintele Comitetului Național Român al Asociației Internaționale de Studii Sud-Est Europene, Directorul revistei *Revue des études sud-est européennes* editate de Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române, membru în Comitetul director al Societății române de studii bizantine, membru în Societatea Română de Studii Clasice, Prim-Vicepreședinte al Societății de Cultură Macedoromâne, membru în Comisia Patristică a Patriarhiei Române (pentru editarea, traducerea și cercetarea operei Părinților și Scriitorilor Bisericești), membru în Comitetul de redacție al revistei de cultură și spiritualitate românească *Tabor*, editate de Mitropolia Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului.

Nicolae Șerban Tanașoca a fost bursier al Colegiului Noua Europă în 1994, an în care Colegiul găzduia prima sa generație de bursieri. Întreaga comunitate NEC deplânge dispariția sa.